

ARBETSPLAN

FÖR GRUNDSKOLEUTBILDNINGEN FÖR ANDRA ÄN LÄROPLIKTIGA VID ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA 2025-2026, LÄSÅR 1

ENLIGT ANVISNING FÖR UPPGÖRANDE AV ARBETSPLAN I GRUNDSKOLAN ÅLR2021/1926 NR 92 U2

GODKÄND AV SKOLANS DIREKTION: 25 SEPTEMBER 2025

Innehåll

FÖRORD	3
INLEDNING	3
VERKSAMHETSIDÉ OCH VÄRDEGRUND	4
MÅLSÄTTNINGAR MED ÅRET.....	5
ANTAGNING OCH URVALSPROV	5
KONTAKTUPPGIFTER	6
STUDERANDEANTAL	6
LEDNING, LÄRARE OCH PERSONAL	6
LÄSÅRETS OCH SKOLDAGENS ARBETSTIDER	6
TRIVSELSTADGA	7
UNDERVISNINGSARRANGEMANG.....	8
UNDERVISNING UTANFÖR SKOLAN	8
HELHETSSKAPANDE UNDERVISNINGSARRANGEMANG.....	8
DISTANSUNDERVISNING	8
STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG	9
STUDERANDEKÅR.....	9
TIMFÖRDELNING	10
KURSPLANER	11

Förord

Arbetsplanen uppgörs i en ifyllnadsbar mall, given av ÅLR/utbildningsavdelningen. Meningen är att varje skola fyller i mallens rutor i enlighet med hur verksamhetens ser ut på den skolan. Det går även att ändra layout, ändra och radera i texterna utanför rutorna men man bör vara aktsam att inte någon väsentlig information faller bort då man omformar mallen. Målsättningen med mallen är att den ska infogas i Wilma som en ifyllningsbar mall för att minska arbetsmängden med uppgörandet av planen.

Inledning

I enlighet 2 § 4 mom. del III i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola (LGB) har en person som fyllt 18 år och saknar avgångsbetyg från grundskolan rätt till grundskoleutbildning för andra än läropliktiga. En arbetsplan görs upp inför varje läsår. I arbetsplanen ska innehållet för skolans undervisning preciseras och tydliggöras samt de metoder skolan använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen, förordningen och läroplanen beskrivas. Ålands folkhögskolas arbetsplan sammanställs av rektorn i samråd med ansvariga lärare. Planen ska godkännas av direktionen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. I skolans styrdokument benämns elever för studerande.

Följande ska ingå i arbetsplanen:

- Beskrivning av skolans verksamhetsidé och värderingar
- Målsättningar för läsåret
- Kontaktuppgifter och läraruppgifter
- Trivselstadga (ordningsregler)
- Undervisningsarrangemang under läsåret
- Beskrivning av studerandekår
- Timfördelning i slutskedet (enligt LR:s mall)
- Kursplaner

Verksamhetsidé och värdegrund

Grundskolans grundläggande uppgift är att undervisa och skapa förutsättningar för studerandes lärande. Det ligger i varje lärares uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i skolan förverkligas. Alla som arbetar i skolan behöver reflektera över sin egen del som påverkare i skolan och ta till sig den värdegrund som formuleras i Ålands folkhögskolas styrdokument. Grundvux är en utbildningsform för den som saknar avgångsbetyg från grundskolan. Den är uppdelad i tre skeden: Läs- och skrivkunnighetsskedet, inledningsskedet samt slutskedet. Slutskedet motsvarar högstadiet.

Här beskrivs hur värdegrundsdiskussioner med lärarkollegiet och skolans övriga personal utförs i praktiken under läsåret.

GRUNDPELARNÄ PÅ ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA:

Gemenskap

Vår verksamhet bygger på gemenskap och allt vårt arbete genomsyras av respekt och empati. Vi betonar samarbetets betydelse för det livslånga lärandet samt utvecklingen av ett mångvärdigt och mångkulturellt samhälle.

Kreativitet

Vi uppmuntrar till kreativitet och främjar idéutveckling. Hos oss präglas utbildningen av ett uppfinningsrikt tillvägagångssätt som ska hjälpa våra studerande att skrota gamla definitioner och upptäcka nya vägar.

Frihet

Ålands Folkhögskola har en unik frihet att utforma sina utbildningar. Detta återspeglas på många andra håll i verksamheten, inte minst genom skolans fokus på individens frihet att välja sin egen väg.

Hållbarhet

Hållbarhet innebär för oss utöver miljövänligt arbete även eftertänksamhet i all planering för de studerandes och kommande generationers skull. Vi satsar på människan och möjligheterna för att främja både social och samhällelig hållbarhet.

Grundvux

För de studerande på Grundvux inkluderas alltid en samhällskoppling till de olika grundskoleämnena när möjlighet ges.

På Folkis...

...tar vi alltid hänsyn till och respekterar varandras känslor. Alla har rätt till en trygg skol- och arbetsmiljö!

...lägger vi väldigt stor fokus på personlig utveckling, kreativitet och samarbete.

...tycker vi att det viktigaste är att våga testa nya saker och vara öppen för andra perspektiv.

...har vi pågående värdegrundsdiskussioner gällande såväl skolan som samhället i stort.

Alla planer finns antingen på skolans hemsida eller som länk på Wilmas anslagstavla

Målsättningar med året

Inför varje nytt läsår ska skolan planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Skolans specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering (t.ex. ett lågt läsintresse kan leda till att man väljer att lyfta läsning eller ökad mobbing leder till att man fokuserar på förebyggande åtgärder för en trygg lärmiljö) eller teman som formulerats av landskapsregeringen.

Här beskrivs skolans specifika målsättningar för läsåret

Målsättningen för Grundvux första läsår är att alla studerande ska uppnå en betydande språkutveckling främst i svenska och uppnå sådana resultat att de lägger en god grund inför det andra läsåret. Under första läsåret ligger fokus på svenska, engelska och matematik.

Antagning och urvalsprov

I landskapsförordningen (2020:99) om barnomsorg och grundskola framkommer vem som har rätt till grundskoleutbildning.

7 kap. Grundskoleundervisning för andra än läropliktiga (2020/117)

33 §. (2020/117) Rätt till grundskoleutbildning

Den som saknar ett avgångsbetyg från grundskolan och har passerat läropliktsåldern och som vill få ett avgångsbetyg från grundskolan kan anmäla sig till grundskoleutbildning för andra än läropliktiga (grundskoleutbildning för vuxna).

Anmälan ska riktas till hemkommunen. Hemkommunen beslutar hur undervisningen ska organiseras. Detta kan ske i den egna grundskolan, genom samarbete med en annan kommun eller genom köp av tjänster från en annan offentligt finansierad skola på Åland som beviljats tillstånd att bedriva grundskoleutbildning.

Här beskrivs hur antagningen och hur urvalsprov praktiskt arrangeras

Det finns totalt 10 studieplatser på Grundvux. Det är 7 studerande som börjat Grundvux årskurs 1.

Direktansökan öppnades upp den 01.02.2025 till årskurs 1. Ansökan skall vara godkänd av hemkommunen och senast den 22.04.2025 skulle godkända ansökningar vara skickade till kansliet@folkis.ax. Tio sökande och en ansökan avslogs då den sökande inte hade en åländsk hemkommun.

Sökande kallades till skolan för nivåtester i svenska och engelska. I dessa tester ingick en läsförståelse, en grammatikdel och ett ordkunskapstest samt en kortare intervju. För att bli antagna till Grundvux behövde de sökande uppnå en språklig nivå motsvarande A2.

Kontaktuppgifter

Studerandeantal

Här listas studerandeantal

Grundvux har 7 studerande.

Ledning, lärare och personal

Här listas kontaktuppgifter och ansvarsområden för ledning och lärare

Kontaktuppgifter finns på www.folkis.ax

Rector Maria Säll-Öfverström

Linjeledare och ämneslärare: Alexandra Mattsson

Övriga lärare som undervisar Grundvuxlinjen:

Annette Aalto-Hardy, Gustaf Lindholm, Roger Wahtera, Andrew Horner, Marie Johansson, Monique Lundberg, Tanja Spormann-Karlsson, Robert Lignell, Paul Bradley, Saara Karrenpalo och Marie Laaksonen-Dimic.

Läsårets och skoldagens arbetstider

Här skrivs läsårets arbetstider och arbetsdagens tidpunkter

Arbetstider läsåret 2025 - 2026

Hösttermin: 27 augusti - 19 december

Höstlov: vecka 42: 13 - 17 oktober

Jullov: 22 december - 6 januari

Vårtermin: 7 januari - 28 maj

Sportlov: vecka 8: 16 - 20 februari

Skolavslutning: 28 maj

Tider under skoldagarna

UP 1: 8.50-9.50

UP2: 10.00-11.00

LUNCH

UP3: 11.30-12.40

UP4: 12.50-14.00

UP5: 14.15-15.15

UP6: 15.15-16.00

Trivselstadga

För att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolan ska skolan ha en trivselstadga. Trivselstadgan ingår i arbetsplanen. I trivselstadgan formuleras ordningsregler samt kriterier för ansvar och samarbete. Studerandes förmåga till ansvar och samarbete ska bedömas genom handledande respons på uppförande i relation till de *kriterier som ställts upp i skolans trivselstadga*. Kriterierna för ansvar och samarbete ska grunda sig på skolans målsättningar för fostran, riktlinjerna för skolans verksamhetskultur och ordningsreglerna som ska finnas i arbetsplanen.

Här skrivs skolans trivselregler och formuleras konsekvenser av oönskat beteende

ORDNINGSREGLER

Ordningsreglernas syfte är att beskriva hur tryggheten, trivseln och studiemotivationen ska främjas på folkhögskolan. De studerande och skolans anställda ska vara delaktiga i processen att anta och att följa reglerna. Reglerna fastställs av skolans direktion. Skolans studerande, anställda och vårdnadshavare/förälder informeras muntligt och/eller skriftligt om reglerna och om konsekvenserna då de inte följs. Reglerna utvärderas årligen. På folkhögskolan gäller följande:

- Livet på skolan ska präglas av hänsyn till varandra och respekt för de mänskliga rättigheterna
- Den studerande ska ta ansvar för sitt lärande och sin personliga utveckling
- Den studerande skall fullfölja de ekonomiska åtaganden som sammanhänger med skolformen
- Den studerande skall respektera skolans tider för undervisning och övriga aktiviteter
- Den studerande skall anmäla frånvaro från undervisning vid sjukdom och annat förhinder
- Den studerande skall visa aktsamhet om skolans egendom. Uppkommen skada skall omedelbart anmälas
- Tobaksrökning är inte tillåten på skolans område enligt lagstiftningen
- Användning, förmedling eller försäljning av alkoholhaltiga drycker och narkotikapreparat är förbjuden i skolan och på skolans område
- Varje undervisningsutrymme har sina egna regler som är viktiga att följa både av säkerhets- och pedagogiska skäl

Grundvux använder ingen bedömning av ansvar och samarbete varför inga kriterier finns.

En studerande som bryter mot bestämmelserna och som inte rättar sig trots varning kan av rektor efter överläggning med lärarkåren avstängas för viss tid. Beslut om avstängning för längre tid än en månad skall underställas direktionen för fastställande. Direktionen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Undervisningsarrangemang

Undervisningen ordnas som närundervisning, distansundervisning och som verksamhet utanför skolan. Den huvudsakliga undervisningsformen är närundervisning. De specifika undervisningsformerna under läsåret ska beskrivas i arbetsplanen.

Undervisning utanför skolan

Här beskrivs planerad verksamhet som kommer att utföras utanför skolan under läsåret. Det kan exempelvis handla om PRAO, klassresor, studiebesök m.m.

Studiebesök görs till relevanta företag, organisationer, byggnader, platser, utbildningsalternativ etc då det finns ett pedagogiskt mervärde för detta under läsåret.

Helhetsskapande undervisningsarrangemang

Här beskrivs den helhetsskapande undervisning som planeras under läsåret

De studerande på Grundvux har möjlighet att delta i de helhetsskapande undervisningsmomenten som finns på folkhögskolans övriga linjer och bjuder på samma sätt in övriga studerande till sin verksamhet.

Distansundervisning

Med distansundervisning avses en undervisning som man kan ta del av med hjälp av digitala verktyg och där läraren kan finnas med i realtid på en annan plats än den som den studerande befinner sig på. Läraren och den studerande är inte i samma rum. Distansundervisning ska ges av en lärare anställd av en åländsk skola till den studerande i en åländsk skola. Den skola som mottar distansundervisning ska värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga studerandes möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utgående från studerandes och gruppens behov ska handledning och övervakning ske enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Den undervisande läraren ansvarar för bedömningen.

Distansundervisning främjar jämlika möjligheter för de studerande till en mångsidig och god grundskoleutbildning oberoende av skolans storlek eller läge. Vid distansundervisning ska den studerandes ålder och förutsättningar beaktas. Lärmiljön ska vara trygg och den studerande ska övervakas och handledas enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Vid distansundervisning är det viktigt att se till att den studerande har daglig interaktion med den undervisande läraren, att undervisningsmetoderna är anpassade till situationen och den studerande. Det är även viktigt att de studerande har möjlighet till social samvaro samt att en känsla av tillhörighet skapas.

Här beskrivs i vilka situationer eventuell distansundervisningen används och hur det praktiskt arrangeras (t.ex. vilka kanaler används, vem ansvarar för kontakt)

OM behov av distansundervisning uppstår har Ålands folkhögskola möjlighet att tillgodose dem. Linjeledare tillsammans med berörd ämneslärare ansvarar för det. Alla studerande har internetuppkoppling, eget Office 365-konto. Både lärare och studerande använder Teams. Information ges via Wilma, e-post och Teams.

Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för studerande i behov av stöd. Skolans ledning har ett särskilt ansvar för att stödåtgärderna organiseras, utvecklas och struktureras på ett sådant sätt att ansvarsfördelningen är tydlig för lärarkollegiet och andra berörda.

Behov av stöd för inläring och skolgång. Här beskrivs i vilka situationer eventuellt stöd används och hur det praktiskt arrangeras.

Gruppen är relativt liten vilket möjliggör att bedriva en undervisning som tillgodoser det faktum att alla är på förhållandevis olika nivåer både språk- som kunskapsmässigt, dvs därmed får de studeranden undervisning som passar deras respektive kunskaps- och språknivå. Individuella studieplaner görs upp i de olika läsämnen. Studerandevårdsteamet finns att tillgå om utredningar eller liknande skulle behöva genomföras. Stöd för lärande och skolgång omfattar i tillämpliga delar Grundvux.

Studerandekår

Studerandekåren ska främja verksamheten i skolan. Studerandekåren utser årligen en styrelse, benämnd studeranderådet, som är studerandekårens språkrör. Rådets stadgar fastställs av rektor.

Rektor arrangerar också jämte en representant för studeranderådet samt valet av studeranderepresentanter till direktionen.

Här beskrivs hur studerandedelaktigheten ser ut i praktiken (hur ser studeranderådet ut, vem är handledare, hur ofta träffas de, i vilka ärenden involveras studerande, hur sker det praktiska arrangemangen för att alla studerande kan bli delaktiga m.m.)

Studeranderådet består av intresserade studerande som handleds av en för ändamålet utsedd lärare, det här läsåret är det Marie Johansson. Mötena hålls i huvudsak under lunchtid. Under dessa möten kan studeranderådet lyfta frågor gällande sådant de, och övriga studerande vid skolan, önskar genomföra. Detta kan exempelvis gälla aktivitetsdagar, lunchönskemål eller praktiska arrangemang i skolans miljö. De studerande har även representanter i skolans direktion.

Timfördelning

I landskapsförordningen om barnomsorg och grundskola har en timfördelning för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga fastställts av landskapet. I läroplanen finns en rekommendation om hur timmarna ska fördelas mellan de olika ämnena. Rekommendationen ska följas där det är möjligt. Där det är organisatoriskt och ändamålsenligt att fördela timmarna på annat sätt kan det göras men med en motivering som ska bifogas i arbetsplanen. I rekommendationen om timfördelningen har särskild vikt lagts vid att alla läroämnen ska finnas på varje årskurs.

I landskapsförordningen (2020:99) om barnomsorg och grundskola görs följande förtydliganden gällande grundskoleutbildning för andra än läropliktiga

37 §. (2020/117) Timfördelningen i slutskedet

ÄMNESGRUPPER OCH LÄROÄMNEN	OBLIGATORISKA KURSER	VALFRIA KURSER
Språk, sammanlagt minst	26	
Svenska/svenska som andra språk	17	
Engelska	9	
Främmande språk		
Matematik	8	
Religions-och livsåskådningskunskap	2	
Naturvetenskapliga ämnen	8	
Fysik	2	
Kemi	2	
Biologi	2	
Geografi	2	
Samhällsvetenskapliga ämnen	4	
Historia	2	
Samhällskunskap	2	
Hälsokunskap	2	
Idrott	2	
Datakunskap	3	
Studiehandledning och handledning i arbetslivsfärdigheter	1	
Andra för grundskoleutbildningen lämpliga ämnen minst		
Erbjudna valfria kurser minst		12
SAMMANLAGD UNDERVISNING minst	56	

Kursplaner

Slutskedet omfattar 56 obligatoriska som baserar sig på läroplanen i ämnet för grundskolans senare år, samt 12 valfria kurser.

Undervisningen beaktar de studerandes varierande kunskapsnivåer och de studerande ges möjligheten att utifrån dessa tillgodogöra sig likvärdig undervisning.

Den studerande har rätt till studiehandledning och handledning i arbetslivsfärdigheter i slutskedet. Främmande språk och kurs i datakunskap och användning av digitala verktyg ska erbjudas som valfria kurser.

En kurs omfattar 28 timmar. I närundervisning ska 45 minuter per timme användas för undervisning.

Timfördelning Grundvux:

Kurser	Läsår 1	Läsår 2
Svenska/Svenska som andraspråk	10	7
Engelska	5	4
Matematik	4	4
Religion & livsåskådningskunskap		2
Historia	1	1
Samhällskunskap	1	1
Fysik		2
Kemi		2
Biologi		2
Geografi		2
Idrott	1	1
Hälsokunskap	1	1
Datakunskap	2	1
Studiehandledning		1
Valfria kurser:	9	3

Här beskrivs svenska och svenska som andra språk

Undervisningen i svenska omfattar grammatik, muntlig och skriftlig produktion, ordkunskap och läsning. Det som i vissa fall kan variera, då behov finns, är de studerandes undervisningsmaterial.

Det övergripande målet med svenskundervisningen är att de studerande mångfacetterat ska kunna behärska och använda svenska i olika sammanhang.

Här beskrivs engelska

Undervisningen i engelska omfattar grammatik, muntlig och skriftlig produktion, läsförståelse, att lyssna och titta på program på engelska samt bygga ett gediget engelskt ordförråd. Det som i vissa fall kan variera, då behov finns, är de studerandes undervisningsmaterial.

Det övergripande målet med engelskundervisningen är att de studerande mångfacetterat ska kunna behärska och använda engelska i olika sammanhang.

Här beskrivs matematik

Undervisningen i matematik omfattar matematiskt tänkande, tal och räkneoperationer, geometri och mätning samt statistik och sannolikhet. Arbetsböckerna som används är anpassade för studerande med begränsade kunskaper i svenska och vid behov kompletteras undervisningsmaterialet på annat sätt. Det som i vissa fall kan variera, då behov finns, är de studerandes undervisningsmaterial.

Det övergripande målet med matematikundervisningen är att stärka de studerandes matematiska allmänbildning, förståelse för matematiska begrepp och deras samband.

Här beskrivs historia

Undervisningen i historia omfattar tiden från 1700-talet fram till Kalla kriget. Först behandlas orsakerna till franska revolutionen och därefter hur denna ledde till demokratiska värderingar i övriga Europa. Genomgång av stormakternas utveckling och växande spänningar under 1800-talet och hur dessa i sin tur indirekt ledde till orsakerna till första världskriget. Slutet på första världskriget följs kort av mellankrigstiden som leder in i andra världskriget och det som kallas Kalla kriget.

Muntliga förhör och diskussioner genomförs. Kursen avslutas med ett övergripande skriftligt förhör.

Det övergripande målet med historiaundervisningen är att de studerande ska kunna se historiska sammanhang och förstå orsaker och följder samt ord och begrepp.

Här beskrivs samhällskunskap

Undervisningen i samhällskunskap omfattar ämnets syfte, centrala innehåll och kompetenser. Gällande innehållet görs ett urval av de mest centrala delarna av läroplanen. I sin nuvarande form fokuserar kursen på ämnesområdena ekonomi, det demokratiska samhället samt rättsstaten. Ämnesspecifika kompetenser utvecklas genom att de studerande tar till sig kunskap genom att läsa, lyssna, tala och skriva om ämnet. De studerande uttrycker också kunskaper muntligt och skriftligt genom lektionsaktivitet, diskussioner, skriftliga arbeten, prov och redovisningar.

Det övergripande målet är att ge de studerande faktakunskaper och färdigheter som lär dem att förstå och delta i det samhälle de lever i.

Här beskrivs hälsokunskap

Undervisningen i hälsokunskap omfattar grundkunskaper om hälsoförutsättningar i olika situationer och skeden i livet. Naturen, landskapet, välmående, hälsotion men också kulturella värden som kan påverka vårt mående diskuteras. I möjligaste mån genomförs undervisningen i den miljö som för tillfället är föremål för undervisning, alltså naturtyper diskuteras utomhus. Praktisk undervisning ger möjlighet för språklig förstärkning som kompensation för kognitiva svårigheter.

Här beskrivs idrott

Undervisningen i idrott baseras till viss del på grundskolans senare år. Kamratskap och vardagsmotion för vuxna är fokus och undervisningen fokuserar på att hitta rörelseglädje för ett fortsatt gott liv där rörelse kan bli en del.

Här beskrivs datakunskap

I denna kurs får de studerande lära sig grunderna i Office 365. De gör övningar i de olika programmen så som Word, Powerpoint, Teams och Outlook som ingår i Office 365.

Efter avslutat kurs ska de kunna de grundläggande användningarna i dessa program.

I kursen ingår även undervisning i plattformen Wilma.

Här beskrivs valfria kurser

Valfria kurser följer den för skolan upprättade årliga undervisningsplan som erbjuds skolans övriga linjer. De studerande får inget vitsord utan enbart att de deltagit/ej deltagit, dvs godkänd eller underkänd kurs. Vilka valfria kurser studerande valt under läsåret finns beskrivet i skolans verksamhetsberättelse som uppgörs årligen i slutet av läsåret.